DEN INTERNATIONALE ØKONOMISKE SITUATION

U.S.A.

Bruttonationalproduktet, der repræsenterer den samlede produktion af varer og tjenester, anslås for 1951 til 328 mld. $ eller 15 % mere end i 1950. Ca. halvdelen af stigningen skyldtes højere priser. Stigningen afsvækkedes imidlertid i april kvartal, hvorefter den økonomiske aktivitet som helhed resten af året trods de stadig voksende udgifter til oprustningen kun steg forholdsvis lidt.

Forbrug og opsparing.

Den stabilisering af den amerikanske økonomi, der således er indtrådt, må ses i forbindelse med den tilbageholdenhed, som har karakteriseret forbrugernes dispositioner siden januar-februar 1951. Denne har igen været bestemt af de hamstringslagre, der i den første tid efter Koreakrigens udbrud var opsamlet hos forbrugerne, og de fremskyndede indkøb af varige forbrugsgoder, som samtidig havde fundet sted, men desuden har forventningen om prisfald, der har været fremherskende siden omslaget på råstofmarkederne i begyndelsen af 1951, utvivlsomt virket dæmpende på købelysten. Det må heller ikke overses, at de forcerede indkøb havde medført en nedgang i forbrugernes likvide beholdninger samtidig med, at vilkårene for køb på afbetaling var blevet strammet. Omsætningen i detailhandelen, der i januar 1951 satte rekord med 13.6 mld. $, var i juli faldet til ca. 12 mld. $ og har siden da svinget omkring 12.5 mld. $ om måneden (tallene er udjævnet for sæsonsvingninger). Ialt anslås de private forbrugsudgifter i 1951 til 205 mld. $ eller næsten 6 % mere end i det foregående år, men stigningen var udelukkende en følge af højere priser, og i de tre sidste kvartaler var det samlede private forbrug mængdemæssigt mindre end i andet halvår 1950. Denne udvikling er foregået samtidig med, at den disponible indkomst („personal income" med fradrag af skatter) har været stadig stigende, og nedgangen i publikums købelyst kan måles ved, at forbruget i de tre sidste kvartaler af 1951 kun udgjorde ca. 90 % af den disponible indkomst mod ca. 96 % i gennemsnit for årene 1947–50. For hele året 1951 var den tilsvarende procent ca. 92, og den personlige opsparing udgjorde altså ca. 8 % af den disponible indkomst eller ca. 17 mld. $ mod ca. 5 % og knap 11 mld. $ i 1950. Både absolut og i procent af den disponible indkomst var den personlige opsparing større i 1951 end i noget andet år, siden den civile produktion kunne

Amerikanske konjunkturtal.

		Priser[1]			Industri-produktion[2]	Bygge- og anlægsvirksomhed[3]		Arbejdsmarked			Detail-omsætning[7]	Udenrigs-handel		Aktiekurser[10]	Personlige indkomster[11]	Bruttonational-produkt[12]
		Engros-priser		Leveomkost-ninger		Ialt	Bolig-byggeri	Beskæf-tigede[4]	Arbejds-løshed[5]	Arbejds-løn[6]		Import[8]	Eksport[9]			
		Samlet indeks	Landbr.-produkt.													
		1947-49 = 100 *	1947-49 = 100 *	1935-39 = 100 *	1935-39 = 100 *	1923-25 = 100 *	1923-25 = 100 *	Mill. *	Mill. *	Cents *	Mld. $ *	Mill. $ *	Mill. $ *	1935-39 = 100 *	Mld. $ *	Mld. $ *
	1938	—	—	101	89	64	45	30.3[13]	8.1[14]	63	3.5[12]	163	258	88	68	85
	1945	—	—	129	203	68	26	40.1	1.0	102	6.5	347	817	122	172	215
	1946	—	—	140	170	153	143	41.4	2.3	109	8.5	412	812	140	178	211
	1947	96	100	160	187	157	142	43.4	2.1	124	10.0	480	1278	123	191	233
	1948	104	107	172	192	190	162	44.2	2.1	135	10.9	594	1054	124	210	259
	1949	99	93	170	176	211	192	43.0	3.4	140	10.9	552	1004	121	205	257
	1950	103	98	172	200	295	305	44.1	3.1	147	12.0	737	856	146	225	283
	1951	115	113	186	220	319	282	46.4	1.9	159	12.5	913	1252	177	251	328
Okt.	1950	108	101	176	216	299	294	45.9	1.9	150	12.0	922	905	158	234	—
Nov.	—	109	104	176	215	306	284	45.9	2.2	151	11.8	852	976	156	236	—
Dec.	—	112	108	179	218	332	297	46.6	2.2	154	12.6	864	1063	158	244	304
Jan.	1951	115	112	182	221	333	312	45.2	2.5	155	13.6	1021	973	169	244	—
Febr.	—	117	117	184	221	323	311	45.4	2.4	156	13.3	907	1076	175	243	—
Marts	—	117	118	185	222	304	292	45.9	2.1	157	12.7	1100	1281	170	246	320
April	—	116	118	185	223	373	283	46.0	1.7	158	12.3	1024	1374	172	249	—
Maj	—	116	116	185	222	361	276	46.2	1.6	159	12.4	1018	1351	174	250	—
Juni	—	115	114	185	221	374	289	46.6	2.0	160	12.3	930	1293	172	251	328
Juli	—	114	111	186	212	303	298	46.4	1.9	160	12.1	893	1190	173	252	—
Aug.	—	114	110	186	217	291	292	46.7	1.6	160	12.4	899	1264	182	254	—
Sept.	—	113	110	187	219	275	279	46.9	1.6	161	12.3	718	1232	187	254	330
Okt.	—	114	112	187	218	261	265	46.9	1.6	162	12.6	832	1154	185	258	—
Nov.	—	114	112	189	219	291	243	46.8	1.8	163	12.5	818	1386	178	257	—
Dec..	—	114	111	189	218	310	240	47.6	1.7	164	12.3	801	1436	183	259	335
Jan.	1952	113	110	189	219	302	226	46.0	2.1	164	12.6	915	1246	187	257	—
Febr.	—	112	106	188	219				2.1					183		

* Tallene for 1938 og 1945—51 (de første 8 rækker) er gennemsnit for 12 måneder. [1] Bureau of Labor Statistics. [2] Federal Reserve Board's sæsonudjævnede indeks. [3] Værdien af byggekontrakter efter F. W. Dodge Corp.; indekset udjævnet for sæsonsvingninger af F. R. B. [4] Antal beskæftigede („employees") uden for landbruget ifl. Bureau of Labor. Af det samlede antal beskæftigede i jan. 1952, 46.0 millioner, faldt 15.8 mill. på industrien, 0.9 på minedrift, 2.3 på bygge- og anlægsvirksomhed, 4.1 på transport og off. forsyningsvirksomheder, 9.8 på handel, 1.9 på pengeinstitutter, 4.7 på tjenesteydelser, og 6.5 var off. ansatte. [5] Bureau of Census. [6] Gennemsnitlig timefortjeneste i fabriksindustrien. [7] Survey of Current Business. Tallene udjævnede for sæsonsvingninger. [8] Generalindførsel. [9] Inkl. reeksport; omfatter også hjælp til udlandet („foreign aid and relief"). [10] Standard and Poor's Corp., omfatter 416 industri-, jernbane- og „public utility" selskaber. [11] „Personal income". Tallene er udjævnet for sæsonsvingninger og omregnet til tal for et helt år. [12] Kvartalstallene er udjævnet for sæsonsvingninger og omregnet til tal for et helt år. [13] 1939. [14] 1940.

genoptages i fuldt omfang efter krigen. Iøvrigt anslås den samlede disponible indkomst i 1951 til 223 mld. $ eller 18 mld. $ mere end i 1950 til trods for, at skattebetalinger lagde beslag på 8 mld. $ mere.

Lagerinvesteringer og industriproduktion.

Som nævnt ligger omsætningen i detailhandelen nu på et lidt højere niveau end i midten af 1951, men hidtil har der ikke vist sig nogen klar tendens til yderligere opgang. Under den foregående stigning i afsætningen havde handelen afgivet store bestillinger til industrien, som begyndte at indgå samtidig med, at afsætningen gik ned. Følgen var, at lagrene voksede uforholdsmæssigt, der skete m. a. o. en ikke tilsigtet investering i varelagre, og de handlendes bestræbelser er gået ud på at tilvejebringe et mere normalt forhold mellem lager og omsætning. Disse bestræbelser har i nogen grad båret frugt, idet lagrene i detailhandelen i jan. 1952 kun svarede til 1.4 måneders salg mod 1.7 mdr. i juni 1951, men i juni 1950 var forholdet mellem lagre og omsætning dog helt nede på 1.3. Da omsætningen ikke er steget væsentligt, er denne udvikling i hovedsagen resultatet af en stærk nedgang i afgivne bestillinger til industrien, og virkningerne heraf satte sit præg på indekset for industriproduktionen, der for året som helhed lå ca. 10 % over gennemsnittet for 1950, men som gik ned fra 222 i første til 217 i andet halvår og i december lå på samme niveau som i december 1950. Foruden varige konsumgoder er det især tekstilvarer, der er ramt af nedgangen i forbruget. En del af nedgangen i produktionen af varige forbrugsgoder skyldes dog metalrationeringen, men bortset fra automobilindustrien, der kun producerede ca. 5.3 mill. vogne mod ca. 8 millioner i 1950, har produktionsmulighederne været større end den faktiske produktion.

Investeringerne i fast realkapital.

I modsætning til produktionen af forbrugsvarer fortsatte stigningen i produktionen af kapitalvarer under indflydelse af oprustningen og den i forbindelse med oprustningen stående investeringsvirksomhed. Den private indenlandske brutto-investering havde en værdi af ca. 59 mld. $ (18 % af bruttonationalproduktet) mod 49 mld. $ i 1950, men faldt fra 66 mld. $ årlig i april kvartal til 55 mld. $ i oktober kvartal. Den væsentligste årsag hertil var imidlertid nedgangen i lagerinvesteringer. Investeringer i bygninger, maskiner og inventar steg fra 45 mld. $ i 1950 til 50 mld. $ i 1951 til trods for, at antallet af påbegyndte boliger gik ned fra 1.4 til 1.1 millioner. Boligbyggeriet var dog af væsentlig større omfang, end man havde regnet med ved indførelsen af de skærpede kreditbetingelser i efteråret 1950, da antallet af påbegyndte boliger i 1951 blev anslået til 850.000, og nedgangen i boligbyggeriet opvejedes af forøget byggevirksomhed på andre områder. Ialt investeredes der i 1951 i bygninger (ekskl. boliger), maskiner o.s.v. 39 mld. $ eller en femtedel mere end i 1950, og af handelsministeriets og børskommissionens statistik fremgår det, at værdien af erhvervslivets nyinvesteringer i anlæg og maskiner („plant and

equipment") nåede op på ca. 23 mld. $ mod ca. 18 mld. $ årlig i de to foregående år og 20 mld. $ i 1948. For de enkelte kvartaler i 1951 var tallene 4.9, 5.9, 5.8 og 6.5 mld. $, og for januar kvartal 1952 er tallet anslået til 5.7 mld. $, 0.8 mld. $ mere end i januar kvartal 1951. Den største stigning fandt sted i industrien, hvor investeringerne gik op fra 7.5 mld. $ i 1950 til 11.1 mld. $ i 1951 eller med ca. 50 %. Af særlig vigtige resultater skal nævnes, at stålindustriens kapacitet i 1951 forøgedes med 4 % til 108 mill. tons råstål, medens den faktiske produktion var 105 mill. tons eller 9 % mere end i 1950. Efter de foreliggende planer skal stålværkernes kapacitet forøges yderligere til 120 mill. tons i 1954. En anden rustningsvigtig industri, aluminiumindustrien, der ved Koreakrigens begyndelse producerede 750.000 tons pr. år, er nu oppe på en årsproduktion af 860.000 tons, og målet for 1954 er 1.500.000 tons. Endvidere foregår der en vældig udvidelse af elektricitetsværkernes kapacitet, der i 1951 steg med 10 % til 76 mill. kw, og som ved udgangen af 1954 regnes at ville være 106 mill. kw.

Rustningsproduktion.

Hvad angår selve produktionen af krigsmateriel, var kurven stigende året igennem. Udgifterne til forsvaret i videste forstand (inkl. militær og økonomisk hjælp til andre lande) steg fra 22 mld. $ årlig i sidste kvartal 1950 til det dobbelte i sidste kvartal 1951. En stor del heraf gik til lønninger til de stærkt forøgede militære styrker og til beklædning og andre „soft goods", men i slutningen af 1951 var der en betydelig stigning i leverancerne af „hard goods" som flyvemaskiner, tanks, artilleri og skibe, og i oktober kvartal var rustningsindustrien nået op på en produktion af „hard goods" til en værdi af 15 mld. $ årlig, hvilket var 5 gange så meget som i juli kvartal 1950. Udvidelsen af rustningsproduktionen er dog foregået langsommere, end man havde regnet med, dels på grund af mangel på værktøjsmaskiner, men også fordi ønsket om at få de nyeste våbentekniske forbedringer med i adskillige tilfælde har forsinket afgivelsen af bestillingerne og igangsættelsen af massefabrikation. Ifølge en udtalelse den 28. januar af Charles E. Wilson, Director of Defense Mobilization, regner man nu med, at forsvarsudgifterne først vil nå maksimum, svarende til 65 mld. $ årlig, i januar kvartal 1953.

Unionens indtægter og udgifter.
(Mld. $)

	1949/50 (regnskab)	1950/51 (regnskab)	1951/52 (budget)	1952/53 (budget)
Forsvarsudgifter[1]	17.8	26.4	49.7	65.1
Alle andre udgifter ...	22.3	18.2	21.2	20.3
Udgifter ialt	40.1	44.6	70.9	85.4
Indtægter ialt	37.0	48.1	62.7	71.0
Over- eller underskud	÷ 3.1	+ 3.5	÷ 8.2	÷ 14.4

[1] Inkluderer bl. a. økonomisk og militær hjælp til andre lande, der stiger fra 7 mld. $ i 1951–52 til over 10 mld. $ i 1952–53.

De stigende forsvarsudgifter bringer U.S.A.'s udgiftsbudget for 1952–53 op på 85 mld. $, medens indtægterne er budgetteret til 71 mld. $, således at der fremkommer et underskud på 14 mld. $ mod 8 mld. $ i 1951–52. Til delvis dækning af underskudet har præsident Truman foreslået skatteforhøjelser til et beløb af ca. 5 mld. $ årlig, men der er formentlig kun ringe udsigt til, at kongressen vil gå med hertil, og hvis budgettets tal holder stik, vil underskudet i alle tilfælde blive betydeligt og vil kunne bidrage til en ny inflatorisk udvikling. Den stabilisering af priserne, der er indtrådt, kan også bringes i fare, hvis kravet om en væsentlig lønforhøjelse i stålindustrien, hvorom der for tiden forhandles, gennemføres, især da en lønforhøjelse i stålindustrien formentlig vil blive efterfulgt af lønforhøjelser i en lang række andre industrier. I januar 1952 havde engrospriserne imidlertid ifølge Bureau of Labor's omfattende indeks en nedadgående tendens, og i februar faldt Moody's daglige råvareindeks, der i de foregående tre–fire måneder havde bevæget sig mellem ca. 455 og ca. 465 (31/12 1931 = 100), fra ca. 455 til godt 430 mod højst 535 i februar 1951 og ca. 400 ved Koreakrigens begyndelse i juni 1950. I marts stabiliseredes indekset imidlertid omkring 435.

25.3.1952.

ENGLAND

Udenrigshandel og betalingsbalance.

Da Winston Churchill efter den knebne konservative sejr ved underhusvalget i slutningen af oktober 1951 dannede sin nye regering, befandt England sig for tredie gang siden krigen i en *betalingsbalancekrise*. Medens der i 1950 havde været et overskud på den engelske betalingsbalances løbende poster på 244 mill. £, var der i første halvår 1951 et underskud på 93 mill. £, og i andet halvår steg underskudet til 428 mill. £. Denne udvikling i forbindelse med den nedgang i det øvrige sterlingområdes eksportindtægter, som fulgte med de faldende priser på gummi, tin, uld og andre sterlingråvarer, bevirkede, at hele *sterlingområdets guld- og dollarbeholdning* i juli kvartal formindskedes med 598 mill. $ og i oktober kvartal med 934 mill. $, hvoraf 176 mill. $ repræsenterede de første afdrags- og rentebetalinger på de amerikanske og canadiske lån af 1945. Guld- og dollarbeholdningen udgjorde herefter ved udgangen af 1951 2335 mill. $ mod 3867 mill. $ 6 måneder forinden, til hvilket tidspunkt den havde været i uafbrudt vækst siden sterlingdevalueringen i september 1949, da den kun havde en værdi af 1320 mill. $.

Når underskudet på betalingsbalancens løbende poster, der i „Economic Survey" for 1951 kun var anslået til 100 mill. £, svarende til importen af varer til strategisk oplagring, blev hele 5 gange så stort, skyldtes det, at *importen* blev langt større, end man havde regnet med, nemlig over 3900 mill. £ i stedet for ca. 3200 mill. £. I sammenligning med 1950 var der en stigning i importværdien på ca. 50 %, medens indekset for importvolumen kun gik op fra 113 (1947 = 100) i 1950 til 131 i 1951 eller med ca. 15 %. Der var dog alligevel tale om en betydelig reel forøgelse af importen i modsætning til 1950,

Engelske[a]) konjunkturtal.

	Priser		Industriproduktion		Boligbyggeri[5]		Arbejdsmarked				Detailomsætning[8]	Udenrigshandel		Aktiekurser[11]
							Beskæftigelse[6]							
	Engrospriser[1]	Leveomkostninger[2]	Central Statistical Office[3]	London & Cambridge Economic Service[4]	Antal boliger under opførelse	Antal boliger fuldført	Samlet antal beskæftigede	Fabriksindustrien	Arbejdsløshed	Arbejdsløn[7]		Import[9]	Eksport[10]	
	1938 = 100 *	Juli 1914 = 100 *	1946 = 100 *	1946 = 100 *	1000 †	1000 *	Mill. †	Mill. †	1000 †	Sept. 39 = 100 *	1947 = 100 *	Mill. £ *	Mill. £ *	31/12 38 = 100 *
1938	100	156	—	—	—	30.0	17.9	6.8	1688	100	65	77	44	100
1945	167	203	—	—	26	0.2	16.3	6.8	103	150	76	92	38	—
1946	173	204	100	100	204	4.1	17.3	6.6	359	162	88	108	80	150
1947	189	203	108	109	256	11.6	18.6	7.1	256	168	100	149	100	157
1948	216	108	121	121	191	19.0	19.1	7.3	282	106	114	173	137	151
1949	227	111	129	129	195	16.5	21.8	8.3	243	109	125	189	154	137
1950	259	114	140	138	201	16.5	22.1	8.5	272	111	138	217	188	136
1951	315	125	144	142	226	16.2	22.3	8.7	186	120	151	326	226	153
Okt. 1950	276	115	152	148	—	17.6	22.5	8.5	304	111	142	223	212	142
Nov. —	285	116	153	150	—	17.5	22.2	8.6	302	113	147	235	222	144
Dec. —	288	116	140	138	201	16.0	22.1	8.7	302	114	182	239	196	141
Jan. 1951	296	117	140	139	—	13.2	22.1	8.7	334	115	128	298	223	145
Febr. —	301	118	151	149	—	14.0	22.1	8.7	302	116	141	248	183	150
Marts —	309	119	141	139	202	16.8	22.2	8.7	275	117	153	303	208	144
April —	314	121	151	147	—	15.1	22.2	8.7	253	118	149	312	241	156
Maj —	315	124	144	141	—	15.9	22.3	8.7	216	118	150	338	241	161
Juni —	316	125	149	146	214	17.2	22.3	8.7	191	119	152	358	209	160
Juli —	315	126	139	135	—	16.0	22.3	8.7	186	120	150	359	232	151
Aug. —	319	127	127	127	—	14.8	22.4	8.7	205	120	140	369	240	154
Sept. —	321	128	145	146	226	17.2	22.4	8.7	217	121	140	337	218	160
Okt. —	324	129	151	150	—	17.7	22.4	8.8	264	122	146	363	246	161
Nov. —	324	129	152	151	—	17.8	22.3	8.8	290	126	157	329	254	148
Dec. —	326	130	139	139	226	18.5	22.2	8.8	303	126	201	314	213	144
Jan. 1952	330	132	144	140	—	14.9	22.2	8.8	378	127	—	357	264	134

[a]) Priser, industriproduktion, arbejdsløn og udenrigshandel refererer til Det forenede Kongerige (England & Wales, Skotland og Nordirland), boligbyggeri, beskæftigelse og arbejdsløshed samt detailomsætning til Storbritannien (England & Wales, Skotland).

* Tallene for 1938 og 1945—51 (de første 8 rækker) er gennemsnit for 12 måneder.

† Tallene for 1938 og 1945—51 (de første 8 rækker) gælder for juli (beskæftigelse, arbejdsløshed) eller december.

[1] Board of Trade. [2] Ministry of Labour. Fra juni 1947 nyt indeks med basis juni 1947. [3] Inkl. rustningsproduktion („finished munitions"). [4] Ekskl. rustningsproduktion. [5] Ministry of Health. Permanente boliger. [6] Fra 1949 ny serie, der i modsætning til den tidligere omfatter privat hushjælp og beskæftigede over pensionsalderen (65 år for mænd og 60 år for kvinder). Desuden tælles nu halvdagsarbejdere som heldagsarbejdere. Til sammenligning anføres, at tallene efter den nye opgørelse medio juli 1948 var 21.9 og 8.1. [7] Ugentlige lønsatser. Fra juni 1947 nyt indeks med basis juni 1947, omfattende industri, landbrug, off. forsyningsvirksomheder, detailhandel m. m. [8] Varehuse, kædebutikker og brugsforeninger. [9] Generalindførsel. [10] Inkl. reeksport. [11] Actuaries' Investment Index. Industriaktier den sidste tirsdag i hver måned.

da hele stigningen i importværdien i forhold til 1949 skyldtes højere priser. I 1951 fortsatte prisstigningen for importvarer indtil midten af året, og skønt også eksportpriserne gik op, forværredes bytteforholdet over for udlandet i denne periode med ca. 12 %. I andet halvår fortsatte opgangen i eksportpriserne, medens importpriserne var faldende, og i december 1951 var forholdet mellem import- og eksportprisindeks som i december 1950 (106 mod 100 i gennemsnit for 1950). For året som helhed betød forringelsen af bytteforholdet i sammenligning med 1950 som helhed imidlertid en udgift på ca. 400 mill. £. Væsentligst som følge af stigningen i eksportpriserne var værdien af *eksporten,* 2700 mill. £, 19 % større end i 1950, medens indekset for eksportvolumen var 167 eller 3 % højere. Trods oprustningen, der imidlertid har været af mindre omfang, end der var regnet med, steg eksporten af maskinindustriens og den øvrige metalforarbejdende industris produkter både i mængde og værdi og udgjorde 47 % af den samlede eksport. Derimod lykkedes det ikke tekstilindustrien, som skulle have aflastet kapitalvareindustrien, at forøge de eksporterede mængder, idet en fremgang på 29 % udelukkende skyldtes de højere priser.

Englands udenrigshandel.

Mill. £	1949	1950	1951	Jan. kvt. 1951	Apr. kvt. 1951	Juli kvt. 1951	Okt. kvt. 1951	Jan. 1952	Febr. 1952
Import	2275	2608	3915	849	1007	1064	1005	357	297
Eksport, incl. reeksp.	1845	2256	2708	614	691	690	713	264	244
Importoverskud	430	352	1207	235	316	374	292	93	53
Importprisindeks		100	134	124	140	139	134		
Eksportprisindeks ...		100	119	109	118	124	126		

Produktionsudvikling og råvareforsyning.

For *industriproduktionen* regnedes der i „Economic Survey" med en stigning på ca. 4 % i sammenligning med 1950; men den faktiske stigning blev efter det officielle produktionsindeks knap 3 %, hvilket kun var ca. en trediedel af stigningsprocenten fra 1949 til 1950 og langt den mindste produktionsforøgelse i noget år efter krigen. I oktober kvartal var det officielle indeks (men ikke det af London & Cambridge Economic Service udarbejdede, der dog viste samme tendens) endog en ubetydelighed lavere end i oktober kvartal 1950. Blandt årsagerne til denne udvikling må nævnes *knapheden på stål,* der bl. a. bevirkede en nedgang i produktionen af personbiler fra 523.000 i 1950 til 476.000 i 1951, men ved siden heraf spillede *nedgangen i efterspørgslen* efter forbrugsvarer, især tekstilvarer, her som i andre lande en rolle. Det lykkedes ikke – navnlig på grund af svigtende tilførsler af scrap og jernmalm – at producere 16 mill. tons stål, således som stålindustrien selv havde regnet med, men kun 15.7 mill. tons mod 16.3 mill. tons i 1950.

Udsigterne for Englands *stålforsyning i 1952* tegner sig imidlertid væsentligt lysere, efter at der under Churchills besøg i Washington i januar er opnået

en *overenskomst med U.S.A.*, hvorefter England får tilladelse til at købe 800.000 long tons stål (heri inkluderet 100.000 tons stål, som England tidligere havde fået løfte om for januar kvartal) og 200.000 long tons råjern og scrap. Desuden vil stålindustrien i U.S.A. til fordel for England give afkald på at importere 750.000 tons svensk og afrikansk jernmalm. Alt i alt skulle gennemførelsen af overenskomsten med U.S.A. i fuld udstrækning betyde, at den nuværende stålmangel i England vil forsvinde, men da hovedparten af de amerikanske leverancer først vil indtræffe i andet halvår 1952, vil stålforsyningen dog endnu i nogle måneder være knap.

Ved overenskomsten med U.S.A. har England som *modydelse* forpligtet sig til at låne U.S.A. 15.000 tons *aluminium* af de 250.000 tons, som England ifølge kontrakt med den canadiske aluminiumindustri venter at modtage i år, og desuden er England gået ind på at sælge 20.000 long tons *tin* til U.S.A. til en pris, der med den nuværende markedspris vil medføre et tab for den engelske statskasse. Det kan tilføjes, at de amerikanske stålpriser ligger over de engelske, og at der af den grund og på grund af de stigende lønninger og andre omkostninger fra 27. februar er gennemført en *ny forhøjelse af stålpriserne* på ca. 4 £ pr. ton.

I modsætning til stålindustrien kunne *kulindustrien* opvise en ikke helt ubetydelig produktionsfremgang i 1951. Med omtrent samme gennemsnitlige arbejdsstyrke som i det foregående år producerede kulminerne godt 211 mill. tons eller næsten 7 mill. tons mere end i 1950. Produktionen i åbne kulbrud gik derimod ned fra godt 12 til knap 11 mill. tons, således at den samlede kulproduktion med 222 mill. tons blev ca. 6 mill. tons større end i 1950. Omtrent hele produktionsforøgelsen opslugtes af stigningen i det indenlandske forbrug, men lagerbeholdningerne forøgedes stærkt på bekostning af eksporten, der inkl. bunkers kun udgjorde 11.7 mill. tons mod 17 mill. tons i 1950. I de første 8 uger af 1952 var kulproduktionen godt 400.000 tons større end i den tilsvarende periode i 1951, men i den allersidste tid har den haft en faldende tendens til trods for, at antallet af arbejdere ved kulgruberne i de sidste måneder har været stigende og i slutningen af februar var nået op på 709.000 mand, ca. 8000 flere end på samme tid i 1951. Den nedadgående tendens i kulproduktionen står muligvis i forbindelse med en nedgang i lørdagsarbejdet som protest mod den konservative regerings politik med hensyn til de sociale udgifter. Fra 1. januar 1952 er de indenlandske *kulpriser* blevet sat op med gnstl. 5 shilling pr. ton, efter at minearbejderne havde opnået en ny stor lønforhøjelse.

Beskæftigelsen.

Nedgangen i aktiviteten i visse industrier har medført en mindre *stigning i antallet af arbejdsløse*, der i januar blev opgjort til 378.000 mod 334.000 i januar 1951. Stigningen faldt udelukkende på kvindelige arbejdere, især i tekstil- og beklædningsindustrien, medens der var færre arbejdsløse mænd i januar 1952 end i nogen anden januar måned siden 1946. Også korttidsarbejdet har været stigende. For en uge i slutningen af januar er antallet af arbejdere på *indskrænket arbejdstid* opgjort til 216.000, hvilket var betydeligt mere end på

det tilsvarende tidspunkt i 1951, og samtidig var antallet af arbejdere med overarbejde gået ned med 120.000 til 1.158.000. I metal-, maskin- og motorindustrierne var arbejdsløsheden imidlertid trods nedgangen i automobilproduktionen mindre i januar 1951. Beskæftigelsen i disse industrier forøgedes i 1951 med ialt 118.000 mand, og det anslås, at der er brug for 60.000 flere arbejdere i flyvemaskineindustrien og statens rustningsfabriker. For at lette rekruteringen af arbejdskraft til rustnings- og eksportindustrien er det ved „Notification of Vacancies Order" af 29. januar, der trådte i kraft den 25. februar, bestemt, at alle ledige pladser skal anmeldes til de offentlige arbejdsanvisningskontorer, hvor man vil henlede de arbejdssøgendes opmærksomhed på de pladser, der ønskes besat. Der er imidlertid ikke tale om tvang, og hvis de arbejdssøgende ikke ønsker de først tilbudte pladser, vil de få tilbudt andre. Der vil også blive udsendt inspektører til de forskellige arbejdspladser for at forhandle med ledelsen om muligheden for at nøjes med færre arbejdere eller afstå fra at ansætte nye arbejdere.

Priser og lønninger.

I 1951 slog stigningen i engrospriserne for alvor igennem i detailhandelen, og *leveomkostningsindekset* gik op fra 116 i december 1950 til 130 i december 1951 eller med ca. 12 %, og i februar 1952 var der en yderligere stigning til 133 (juni 1947 = 100). Samtidig kom der fart i *lønstigningerne*. I 1951 fik over 12 mill. personer en samlet forhøjelse af de ugentlige lønsatser på over 6.5 mill. £, medens de tilsvarende tal i 1950 var 7.5 millioner og godt 2 mill. £. I januar og februar fik yderligere 3 mill. arbejdere en lønforhøjelse på ialt 1¼ mill. £ om ugen, men selv herefter er stigningen i lønsatserne (men ikke stigningen i den faktisk udbetalte løn) siden juni 1947 noget mindre end stigningen i leveomkostningerne, nemlig 28 % mod 33 %.

Foranstaltninger mod betalingskrisen.

De første foranstaltninger, der tog sigte på at standse den ugunstige udvikling af betalingsbalancen blev offentliggjort den 7. november 1951, da den nye finansminister *Butler* gav underhuset meddelelse om, at der ved direkte indgreb ville blive gennemført en *valutabesparelse på 350 mill. £ årlig*. Heraf ville 130 mill. £ blive sparet ved at afskaffe den frie bevillingsudstedelse for en række varer, især ikke-rationerede levnedsmidler, fra O.E.E.C.-landene og andre lande uden for sterling- og dollarområderne, endvidere ville levnedsmiddelministeriet nedsætte sin egen import af rationerede og ikke-rationerede fødevarer, således at der ialt ville blive sparet mindst 160 mill. £ på levnedsmiddelimporten i 1952; andre besparelser skulle opnås ved at formindske importen af varer til strategisk oplagring, ved at nedsætte tildelingen af turistvaluta fra højst 100 til højst 50 £ årlig o.s.v.

Disse foranstaltninger, der ville have en tendens til at skærpe misforholdet mellem efterspørgsel og varemængde, suppleredes med andre, der havde til formål at *påvirke efterspørgslen*. Der indførtes forbud mod at påbegynde nyt byg-

geri – bortset fra boligbyggeri – i et tidsrum af 3 måneder, hvorved overbelastningen af byggeindustrien kunne lettes til gavn for produktiviteten, og der bebudedes *nedsættelse af investeringerne* i erhvervslivet og *besparelser i statshusholdningen* samt indførelse af en merindkomstskat med virkning fra 1. januar 1952. Til støtte for denne politik forhøjedes Bank of Englands *diskonto,* der, når bortses fra en kortvarig forhøjelse ved krigsudbrudet i 1939, havde været uændret siden 1932, fra 2 til 2½ %, idet den gamle sats dog bibeholdtes for lån til pengemarkedet mod sikkerhed i skatkammerveksler. Bank of England gjorde imidlertid samtidig skridt til at gøre denne sats *effektiv,* hvilket ikke hidtil havde været tilfældet. Renten af skatkammerveksler er som følge heraf steget fra ½ % til ca. det dobbelte, og tilsvarende forhøjelser har fundet sted af pengemarkedets øvrige satser. Imidlertid var bankernes likviditet meget stor, og de ville ved at undlade at forny deres beholdninger af skatkammerveksler kunne skaffe sig betydelige midler til forøgelse af deres udlån. Regeringen ombyttede derfor udestående skatkammerveksler til et beløb af 1000 mill. £ med *lån med længere løbetid* (1–3 år), hvorved bankernes likvide midler i procent af samlede indlån gik ned fra 39 ved udgangen af oktober til 32 ved udgangen af november. I forståelse med regeringen offentliggjorde bankerne desuden en erklæring om, at anmodninger om lån ville blive sigtet mere kritisk end hidtil. Det kan i denne forbindelse nævnes, at bankernes udlån i 1951 steg med 287 mill. £, hvilket var mere end dobbelt så meget som stigningen i 1950 og ca. 60 mill. £ mere end den hidtil største årlige stigning. Iøvrigt har regeringen også givet emissionskontrollen (Capital Issues Committee) direktiver om at holde endnu mere igen end hidtil med hensyn til tilladelser til emissioner på kapitalmarkedet.

Den *næste serie kriseforanstaltninger* forelå den 29. januar 1952. Forinden havde der i London været afholdt en *konference mellem Commonwealth-landenes finansministre,* der var kommet til det resultat, at det i betragtning af guld- og dollarreservens størrelse var nødvendigt, at der senest i andet halvår 1952 opnåedes balance mellem hele sterlingområdet og den øvrige verden og „i det mindste" balance mellem sterlingområdet og dollarområdet. De metoder, hvorved dette skulle opnås, ville variere fra land til land, men som de vigtigste nævntes i det udsendte communique 1) bekæmpelse af inflationen, 2) forøgelse af eksporten og 3) optagelse af lån uden for sterlingområdet. For så vidt tilstrækkelige resultater ikke kunne opnås ad disse veje, nævntes endelig 4) midlertidig formindskelse af importen.

For Englands vedkommende drejede det sig om at nedbringe underskudet over for landene uden for sterlingområdet fra 575 mill. £ i andet halvår 1951 til 100 mill. £ i andet halvår 1952 og til dækning af dette underskud at indtjene et overskud af samme størrelse på de øvrige sterlinglande. For at løse denne opgave fandt regeringen det nødvendigt at gribe til en *ny importnedskæring,* som sammen med en yderligere nedsættelse af tildelingen af turistvaluta til 25 £ pr. person for året november 1951–november 1952 skulle medføre en valutabesparelse på 150 mill. £ årlig, hvorved den samlede planlagte valutabesparelse kom op på 500 mill. £ for et helt år. Den vigtigste af de nye foranstaltninger var imidlertid planen om at *forøge eksporten* med 220–270 mill. £

årlig, hvilket lagt til valutabesparelserne giver et beløb på ialt 720–770 mill. £. I denne forbindelse må også nævnes, at England efter i et år ikke at have modtaget nye Marshallhjælpbevillinger har fået tildelt 300 mill. $ (107 mill. £) som *gave fra U.S.A.* i henhold til præsidentens bemyndigelse til at overføre indtil 10 % af bevillingen til militær hjælp for indeværende finansår til økonomisk hjælp.

Af den planlagte forøgelse af eksporten falder 150–200 mill. £ på realkapital – maskiner og andet produktionsudstyr samt motorkøretøjer –, hvilket svarer til en sjettedel af leverancerne til hjemmemarkedet i 1950, og ca. 70 mill. £ på varige forbrugsgoder som cykler, radio- og fjernsynsapparater, vaskemaskiner, køleskabe, støvsugere o.s.v. Hjemmemarkedets forsyning med disse produkter regnes derved at ville gå ned til ca. to trediedele af leverancerne i 1951, og såvel antallet af personbiler som antallet af last- og varevogne, der må afsættes på hjemmemarkedet, begrænses til 60.000 mod henholdsvis 110.000 og 96.000 i 1951. Til at gennemføre denne omlægning af afsætningen råder regeringen over et effektivt middel i *rationeringen af stål og andre metaller,* men iøvrigt er der fra 1. februar indført *restriktioner på afbetalingshandelen,* som sammen med den almindelige kreditindskrænkning skal bidrage til at holde efterspørgslen nede.

En forøgelse af kapitalvareeksporten som den påtænkte er, da der på grund af knapheden på stål ikke i den nærmeste fremtid kan ventes en tilsvarende produktionsstigning i maskinindustrien og de andre metalforbrugende industrier, ensbetydende med en væsentlig *nedskæring af investeringerne.* For byggeriets vedkommende vil der også blive tale om en betydelig nedskæring på mange områder – dette gælder bl. a. skolebyggeriet –, men da regeringen ønsker at forøge boligbyggeriet, der bruger forholdsvis lidt stål, regnes der med, at det samlede civile og militære byggeri vil blive større end i 1951.

Budgettet 1952–53.

Finansminister Butlers budget, som blev fremsat i underhuset den 11. marts, betegner en *ændring i den økonomiske politik,* for så vidt som det i forholdsvis ringe grad tilstræber en yderligere forbrugsbegrænsning. Dette er så meget mere bemærkelsesværdigt som det nu er hensigten at bringe Englands underskud over for landene uden for sterlingområdet helt ud af verden i andet halvår 1952, hvorfor *importen vil blive skåret ned med yderligere 100 mill. £* for et helt år. Den samlede importnedskæring kommer herved op på 600 mill. £, men hertil er dog at bemærke, at det åbenbart ikke drejer sig om en nedskæring af denne størrelse i forhold til den faktiske import i 1951, men i forhold til en tidligere eksisterende importplan. I forhold til kalenderåret 1951 er der i virkeligheden kun tale om en nedskæring på 350 mill. £ i 1952, medens nedskæringen i finansåret 1952–53 i forhold til 1951–52 er på 300 mill. £. Når en importnedskæring af denne størrelse anses for tilstrækkelig, skyldes det, at regeringen regner med, at betalingsbalancen desuden vil blive forbedret med 200–250 mill. £ som følge af *gunstigere bytteforhold* over for udlandet og forøgede indtægter på de „usynlige" poster og med 50 mill. £ som følge af større eksport.

Alt i alt skulle forbedringen af betalingsbalancen i 1952–53 således andrage 550–600 mill. £.

Med en importnedskæring på 300 mill. £ og en eksportforøgelse på 50 mill. £ ville den mængde goder, der i det kommende finansår ville være til rådighed til investering og forbrug, med samme produktion som i 1951–52 og med uforandrede lagre blive formindsket med 350 mill. £, hvortil kommer, at oprustningen vil lægge beslag på ressourcer svarende til 200 mill. £ mere end i det foregående år (der er regnet med faste priser). I sin budgettale regnede finansminister Butler imidlertid med en produktionsforøgelse på 250 mill. £ og en lagernedgang på 150 mill. £, medens 50 mill. £ ville blive frigjort ved besparelser på statens civile udgifter, og han kom derved til det resultat, at underskudet på nationalbudgettet kunne dækkes ved en formindskelse af de civile investeringer i fast kapital på ca. 100 mill. £, når forbruget holdtes på samme niveau som i det foregående år. Investeringen søges begrænset dels gennem de tidligere omtalte direkte indgreb, dels ved en skærpelse af kreditpolitikken, der bl. a. viser sig ved, at Bank of Englands diskonto pány er blevet forhøjet – fra 2½ til 4 % –, dels endelig ved en særlig skat på merindkomster i forhold til årene 1947–49. Hvad forbruget angår, anslog finansministeren, at det i 1952–53 ville koste forbrugerne 400 mill. £ mere at købe de samme varemængder som i 1951–52, og at de højere priser ville forhindre en udvidelse af forbruget.

Ud fra disse forudsætninger er der for 1952–53 budgetteret et *overskud på statens budget på 511 mill. £,* medens der uden de foreslåede ændringer på indtægts- og udgiftssiden, som der nedenfor kort er gjort rede for, ville være fremkommet et overskud på 538 mill. £ mod 360 mill. £ i 1951–52. Med uændret skattelovgivning regnedes der med en stigning i indtægterne fra 4440 mill. £ i 1951–52 til 4778 mill. £ i 1952–53 mod en udgiftsstigning fra 4080 til 4240 mill. £. Skønt de foreslåede ændringer i skattelovgivningen m. v. kun i ringe grad påvirker det budgetterede overskud, er de ikke desto mindre særdeles betydningsfulde. Den vigtigste er en *nedsættelse af levnedsmiddelsubsidierne* fra 410 til 250 mill. £, hvilket vil medføre en stigning i leveomkostningerne, der kan sættes til 1 s 6 d pr. person om ugen, men for at holde de mindrebemidlede skadesløse, *forhøjes børnetilskudet* („family allowance") fra 5 til 8 shilling om ugen pr. barn (udover det første), og der gennemføres en *forhøjelse af aldersrentesatserne m. v.* I samme retning virker en række *lempelser i indkomstskatten,* hvorved ca. 2 mill. personer helt bliver fritaget for at svare indkomstskat, men som desuden har til formål at opmuntre til overarbejde og således medvirke til, at den produktionsforøgelse, der er en af forudsætningerne for budgettet, kan blive til virkelighed. Af andre vigtige skatteændringer skal nævnes en forhøjelse af benzinafgiften og den foran nævnte merindkomstskat („excess profits levy"), der ikke vil indbringe nævneværdige beløb i 1952–53, men hvis provenu i 1953–54 anslås til 100 mill. £.

15.3.1952

FRANKRIG

Produktion.

Den økonomiske udvikling i Frankrig siden Koreakrigens udbrud i juni 1950 har været præget af en betydelig *produktionsforøgelse* og en meget stærk prisstigning. Den adskiller sig derved i høj grad fra de foregående 1–1½ år, der var en stabiliseringsperiode for den franske økonomi, karakteriseret ved prisstigningens ophør og en nærmest stagnerende industriproduktion på et niveau, der var ca. 25 % højere end i 1938. Siden midten af 1950 er *industriproduktionen* steget yderligere henved 15 %, medens beskæftigelsen kun er forøget med et par procent, og den er hermed endelig nået op over niveauet i 1929.

Produktion og beskæftigelse.

1948 = 100.

	Indeks for	
	Industriproduktion	Beskæftigelse
1938	90	95
1949	110	102
1950	111	102
1951	124	105
Januar kvartal 1950	109	102
April „ „	112	102
Juli „ „	102	102
Oktober „ „	121	103
Januar „ 1951	124	104
April „ „	129	104
Juli „ „	115	105
Oktober „ „	129	106

Hvedehøsten var i 1951 noget mindre end høsten i 1950, og denne var igen mindre end i 1949, men høsten af foderkorn er steget tilsvarende, og kurven for *den samlede landbrugsproduktion* har været stigende. Ifølge FAO's indeks var den i de fire år 1947/48–1950/51 henholdsvis 77, 95, 97 og 108, når produktionen i perioden 1934–38 sættes lig med 100.

Frankrigs høst.
(Mill. tons)

	1949/50	1950/51	1951/52
Hvede	8.7	8.3	7.6
Foderkorn	5.0	5.5	6.1
Kartofler	11.5	14.6	13.5
Sukker	0.9	1.4	1.3

Priser og lønninger.

Den prisstigning, der har fundet sted i Frankrig i det sidste halvandet år, har været væsentlig stærkere end i de allerfleste andre lande. I sammenligning med 1949 var de franske *engrospriser* i februar 1952 gået op med 52 % og *leveomkostningerne* (Paris) med 49 %. En medvirkende årsag hertil har uden tvivl været den psykologiske indstilling, som inflationen i de første år efter krigen har skabt hos den franske offentlighed, og som viser sig ved, at forbrugere og producenter ved det mindste tegn på kommende prisstigninger søger at sikre sig mod disses følger ved at fremskynde deres indkøb og derved netop medvirker til at gøre prisstigningerne aktuelle. Det er den samme indstilling, der giver sig udslag i den stadige hamstring af guld og hård valuta. Hånd i hånd med prisstigningen er gået en stadig forøgelse af *lønningerne*. Med virkning fra 1. september 1950 fastsattes den officielle minimumsløn til (i Paris) 15.600 francs om måneden plus en transportgodtgørelse på 800 francs, i marts 1951 skete en ny forhøjelse til 17.400 francs og i september 1951 endnu en forhøjelse til 20.000 francs, og desuden er familietilskudene blevet sat op. Samtidig er de faktiske timelønsatser steget fra 74 francs i gennemsnit for 1949 til 116 francs i september 1951 eller med mere end 55 %, og lønstigningen har således givet fuld dækning – og mere til – for prisstigningen. Dette harmonerer godt med stigningen i produktionens omfang. Det må dog bemærkes, at en stor del af eksport på andre områder. I januar 1952 faldt eksporten yderligere, medens importen steg.

Udenrigshandel.

I stabiliseringsperioden forud for Koreakrigen steg den franske eksport meget stærkt navnlig på grund af gode afsætningsmuligheder i udlandet. Efter volumenindekset var den eksporterede varemængde i 1949 næsten 50 % større end i 1948, medens den stagnerende indenlandske aktivitet kun krævede en stigning i den importerede varemængde på et par procent. I 1950 fortsattes udviklingen efter de samme linier. I sammenligning med 1949 forøgedes eksportmængden med 36 %, importmængden derimod kun med 5 %, og skønt stigningen i importpriserne var betydeligt kraftigere end stigningen i eksportpriserne, havde Frankrig i andet halvår eksportoverskud, medens der for hele året var balance mellem samlet import og samlet eksport; indførselsoverskudet over for fremmede lande, d.v.s. eksklusive Frankrigs oversøiske territorier, gik ned fra ca. 225 mld. frcs. i 1949 til godt 100 mld. frcs. i 1950.

Som følge af udenrigshandelens udvikling steg Banque de France's valutabeholdning fra 177 mill. $ (1 $ = 350 francs) ult. 1949 til 463 mill. $ ult. 1950, og i januar kvartal 1951 forøgedes den yderligere med 90 mill. $, således at den ved udgangen af marts 1951 var nået op på 553 mill. $. Over for den europæiske betalingsunion havde Frankrig på dette tidspunkt et samlet overskud siden unionens start den 1. juli 1950 på ca. 270 mill. $, og eksporten til U.S.A., især af stål og kemikalier, var steget stærkt. Importen var imidlertid også i stærk opgang og har siden april 1951 på ny været større end eksporten,

Frankrigs udenrigshandel.
(Mld. frcs.)

	1949	1950	1951
Import fra fremmede lande	683	793	1272
„ „ det øvrige franc-område	239	280	335
Samlet import	922	1073	1607
Eksport til fremmede lande	456	686	933
„ „ det øvrige franc-område	326	387	546
Samlet eksport	782	1073	1479
Indførselsoverskud over for fremmede lande	÷ 227	÷ 107	÷ 339
Udførselsoverskud over for det øvrige franc-område	+ 87	+ 107	+ 211
Samlet indførselsoverskud	÷ 140	0	÷ 128

og for hele året blev importoverskudet over for fremmede lande tre gange så stort som i 1950. Stigningen i importen kan delvis føres tilbage til regeringens forsøg på at bekæmpe prisstigningen ved at stimulere importen af færdigvarer, men det stærkt forøgede importoverskud skyldes formentlig i højere grad den til trods herfor fortsatte inflations importfremmende og eksporthæmmende virkninger. Den stærkt stigende eksport til det øvrige francs-område, der jo ikke indbringer udenlandsk valuta, tyder på voksende vanskeligheder for den franske eksport på andre områder. I januar 1952 faldt eksporten yderligere, medens importen steg.

Valutakrise.

Det forøgede importoverskud i 1951 medførte et stærkt pres på de franske valutareserver. Banque de France's valutabeholdning (hvis ændringer ikke nødvendigvis afspejler alle valutabevægelser) var ved udgangen af året faldet til kun 81 mill. $, og over for E.P.U. var Frankrigs stilling totalt ændret i sammenligning med marts 1951, idet det nu havde et samlet underskud på næsten 200 mill. $. Den kritiske valutasituation er dog ikke blot et direkte resultat af det stigende importoverskud; men mistillid til franc'en synes at have ført til en kapitalflugt af betydelige dimensioner. I oktober og november var diskontoen i to omgange blevet forhøjet fra 2½ til 4 %, og i begyndelsen af 1952 suspenderedes alle de liberaliseringsforanstaltninger med hensyn til importen, som var gennemført i de foregående år. Indførslen blev – bortset fra vigtige levnedsmidler og råstoffer – gjort afhængig af bevilling og begrænset ved indførelse af importkvotaer. De to første måneder af 1952 viste dog fortsat stigende underskud over for E.P.U., og ved udgangen af februar var Frankrigs ordinære kreditmuligheder i betalingsunionen næsten udtømt, idet det da havde brugt 416 mill. $ af en kvota på 520 mill. $. Den 13. marts meddeltes det, at E.P.U. har under overvejelse at bevilge Frankrig en ekstra guldfri kredit på 100 mill. $, der skal være tilbagebetalt inden udgangen af juni 1952, og samme dag vedtog nationalforsamlingen en lov, hvorefter 22 tons guld, svarende til 25 mill. $, skulle overføres fra Banque de France til valutastabiliseringsfonden for

at anvendes til dækning af forpligtelserne over for E.P.U. Det kan i denne forbindelse nævnes, at Banque de France foruden den ovennævnte valutabeholdning den 31. december 1951 havde en guldbeholdning på 547 mill. $ mod 523 mill. $ i marts 1951. Iøvrigt presser Frankrig i E.P.U. på for at få de øvrige lande til at udvide liberaliseringen og dermed lette Frankrigs (og Englands) aktuelle vanskeligheder, samt for at opnå, at de tilbagebetaler ældre konsolideret gæld hurtigere end tidligere forudsat.

Der kan næppe være tvivl om, at den kriseagtige udvikling af valutasituationen i de sidste måneder står i nøje forbindelse med de indre politiske vanskeligheder ved at få dannet en holdbar regeringskoalition. De hyppigt skiftende ministerier har hidtil forgæves søgt at få gennemført dækningslove for underskudet på statens budget for 1952, dels ved besparelser på de nationaliserede jernbaner og på de sociale udgifter, dels ved skatteforhøjelser, og staten har for at dække sit pengebehov måttet optage et lån på 25 mld. frcs. i Banque de France ud over den faste lånegrænse på 175 mld. frcs. Blandt de midler, der er taget i brug for at overvinde valutakrisen, mangler derfor hidtil det, der måske ville være det vigtigste, en budgetpolitik, der kunne modvirke inflationen og genoprette tilliden til franc'en. Regeringen Pinay, der trådte til i begyndelsen af marts, har imidlertid grebet sagen an på en noget anden måde end sine forgængere. Det første punkt i Pinay's program går ud på at standse prisstigningen ved at gennemføre en frivillig nedsættelse af producenternes og de handlendes avancer og på denne måde genoprette tilliden til franc'en. Dersom dette lykkes, skulle der efter Pinay's opfattelse være skabt forudsætninger for at dække statens pengebehov ved optagelse af langfristede lån og således undgå skatteforhøjelser af det tidligere påtænkte omfang. Specielt vil Pinay henvise de nationaliserede industrier til at dække deres kapitalbehov på lånemarkedet og ikke som hidtil finansiere deres investeringer over statens budget.

15.3.1952